

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Laskentatoimi ja rahoitus	Päivämäärä	13.11.2011
Tekijä(t)	Henna Jokela	Matrikelinumero	
		Sivumäärä	74 s. + liitteet
Otsikko	Tilintarkastus voimistuneessa kilpailutilanteessa: Hinnoitteluun ja asiakasportfolion hallintaan liittyviä erityiskysymyksiä		
Ohjaaja(t)	Professori Mika Vaihekoski KTT Antti Fredriksson		

Tiivistelmä

Tässä tutkielmassa tutkittiin Suomessa vuosien 2008–2009 aikana vallinneen taloudellisen taantuman vaikutuksia hinnoitteluun ja asiakasportfolion hallintaan tilintarkastusalalla. Taantuman vaikutusten tutkiminen on tärkeää, sillä saavutettua tietoa voidaan pyrkiä hyödyntämään tulevaisuudessa ja siten selviytymään talousmaailman suhdanteiden vaihtelusta entistä paremmin.

Tutkielmassa haettiin vastausta sellaisiin kysymyksiin, kuten ovatko tilintarkastusalalla vallitseva voimakas kilpailu ja palvelun kilpailuttaminen nykyään alan ominaispiirteitä ja miten hintakilpailuun ryhtyvä tilintarkastaja pystyy tarjoamaan jopa useita kymmeniä prosentteja aiempaa tilintarkastusta edullisempaa hintaa. Lisäksi pyrittiin selvittämään asiakasportfolion hallinnan ja hinnoittelun yhteyttä kiristyneessä kilpailu ja kilpailutus tilanteessa.

Tutkimusaineisto kerättiin suorittamalla kaksi teemahaastattelua. Haastattelujen kohteina olivat kokeneet KHT-tilintarkastajat, joista toinen työskenteli Big Four - ja toinen ei-Big Four -yrityksessä. Valitsemalla haastateltavat erityyppisistä yrityksistä haluttiin antaa mahdollisuus sille, että esiin nousisi yrityksen koosta ja tyypistä riippuvaa tietoa.

Tutkimustulosten mukaan palvelun kilpailuttaminen on muutaman vuoden takaisesta hieman laantunut, mutta tilintarkastajien välinen voimakas kilpailu on tullut jäädäkseen. Kilpailuttaminen vaikutti olevan kilpailua vahvemmin yhteydessä taloudelliseen suhdanteeseen ja taantuman aikaan hinta saa kilpailutuksessa suuremman, muttei aina ratkaisevan, merkityksen. Tilintarkastajan aggressiivisen hinnoittelun syynä havaittiin markkina-aseman vahvistamisen lisäksi strateginen peruste, jolla viitataan esimerkiksi tilanteeseen, jossa tilintarkastaja haluaa erikoistua tiettyyn toimialaan. Se, miten hintakilpailussa on mahdollista tarjota ”veret seisauttavia” hintoja aiempaan tilintarkastukseen verrattuna, vaikuttaisi selittyvän muun muassa kaiken ideaalitarkastuksen ylittävän työn lisälaskutuksella. Lisäksi hinnan korotukset pitkäikäisen asiakassuhteen myötä ja samanaikainen tilintarkastustyön tehokkuuden kasvu mahdollistavat hinnan pudottamisen tarvittaessa aina niin alhaiselle tasolle asti, jolla tilintarkastajan kustannukset tulevat juuri ja juuri katetuksi.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että haastateltujen tilintarkastajien edustamissa yrityksissä oli selkeät strategiat asiakasportfolion hallinnan suhteen. Ei-Big Four -yrityksessä linjauksena asiakkaiksi hyväksyttävistä yrityksistä oli Big Four -yritystä tiukempi. Tämä vaikuttaa loogiselta, sillä pienen yrityksen on vaikeampaa hajauttaa asiakkaistaan aiheutuva riskiä ja toiminnan jatkuvuuden kannalta asiakasportfolion hallinta vaikuttaakin olevan pienessä yrityksessä suurta yritystä kriittisempää. Lisäksi havaittiin, että yrityksen suuri koko, laajat resurssit ja helpompi riskienhajautuskyky antavat myös suotuisimmat lähtökohdat aggressiiviseen hinnoitteluun.

Asiasanat	tilintarkastus, tilintarkastuspalkkio, hinnoittelu, kilpailu, kilpailuttaminen, aggressiivinen hinnoittelu, asiakasportfolio, portfolion hallinta, Big Four
Muita tietoja	